Tömeges bombafenyegetések: az állami ellenálló képesség próbája

A tömeges iskolai bombafenyegetések nemcsak a gyermekek biztonságát, hanem az oktatás működőképességét is próbára teszik. 2026. október 19-én több mint hetven magyar oktatási intézményre vonatkozó fenyegető üzenetet hoztak nyilvánosságra, másnap újabb iskolák váltak érintetté, október 21-én pedig közel harminc borsodi és egy budapesti intézményről érkezett bejelentés. A rendőrség az eddig átvizsgált helyszíneken nem talált robbanószert. A 2025. januári, több száz iskolát érintő bombariadó-hullám után a mostani események is arra figyelmeztetnek, hogy néhány elektronikus üzenet is képes országos léptékű biztonsági intézkedéseket kiváltani. Az ügy valódi stratégiai jelentősége nem abban áll, hogy a fenyegetések mögött feltétlenül szervezett vagy külföldről irányított akció húzódna meg – erre jelenleg nincs elegendő nyilvános bizonyíték. Sokkal inkább abban, hogy az elkövetők kilététől és szándékától függetlenül láthatóvá válik egy rendszerszintű sérülékenység: a fizikai támadás puszta kilátásba helyezése is jelentős költséget és működési zavart okozhat. Az elkövető ráfordítása és a kiváltott állami, intézményi és társadalmi reakció nagysága között feltűnő aránytalanság jön létre.

Az iskolák különösen sérülékenyek, mert a gyermekek biztonsága nem engedi meg a fenyegetések félvállról vételét. A döntéshozók nem engedhetik meg maguknak, hogy egy tényleges veszélyt figyelmen kívül hagyjanak. Ugyanakkor, ha minden üzenet szükségszerűen teljes kiürítést, a tanítás felfüggesztését és tömeges szülői mozgósítást idéz elő, a védekezés kiszámítható mechanizmusa maga is a zavarkeltés eszközévé válhat. Az ismétlődő riasztások ráadásul lekötik a rendőri kapacitásokat, fokozzák a bizonytalanságot, és idővel a fenyegetésekhez való veszélyes „hozzászokást” is előidézhetik.

Nem kevesebb védelemre, hanem hatékonyabban összehangolt védekezésre van szükség. A biztonság magasabb színvonalát kell összehangolni a közszolgáltatás működőképességének megőrzésével. A tömeges fenyegetéseket nem célszerű kizárólag egymástól elszigetelt bombariadók sorozataként kezelni. A rendőrség már most is közös eljárásban vizsgálja az összefüggő eseteket, és az intézményvezetőkkel együttműködve igyekszik mérsékelni a tanítás zavarását. Erre építve indokolt lenne országosan egységes, a tömeges fenyegetésekre szabott eljárásrendet és oktatásfolytonossági terveket kialakítani.

A tömeges fenyegetések egységes értékelést, de nem feltétlenül azonos helyszíni intézkedéseket igényelnek. Az üzenetek hasonlósága, az ismert körülmények és az egyes intézményekre vonatkozó információk együttes vizsgálata alapján az illetékes hatóságok dönthetnének a szükséges intézkedésekről. A nemzetközi ajánlások szerint sem mindig a teljes kiürítés a legbiztonságosabb megoldás: a körülményektől függően részleges kiürítés, más védelmi eljárás vagy az épület biztonságos használatának fenntartása is megfelelő lehet. A döntés azonban nem hárítható át az iskolaigazgatókra, és egyetlen fenyegetés sem minősíthető ártalmatlannak pusztán azért, mert sok hasonló üzenet érkezett.

A válságkezelés nem ér véget a biztonsági ellenőrzéssel: a tanítást is mielőbb folytatni kell. Előre meg kell határozni, miként gondoskodnak a tanulók biztonságos felügyeletéről, hogyan tájékoztatják a szülőket, mikor folytatható a tanítás a hatósági intézkedés után, és milyen megoldások állnak rendelkezésre hosszabb kiesés esetén. Egy rövid rendőri ellenőrzés lehetőség szerint ne jelentsen automatikusan elveszített tanítási napot. Az intézkedések eredményességét nemcsak a veszély elhárításával, hanem a kieső tanórák, a rendészeti terhelés és az intézmények újraindításához szükséges idő alapján is érdemes értékelni.

Az iskolai bombafenyegetések egy általánosabb állami sérülékenységre világítanak rá. Hasonló logikával egészségügyi, közlekedési vagy közigazgatási szolgáltatások is megzavarhatók: az állam működése olykor nem a tényleges támadás, hanem a védekezés szükséges, de rosszul összehangolt következményei miatt válik sérülékennyé. Ezért a közszolgáltatások ellenálló képességét ugyanúgy a biztonság részének kell tekinteni, mint a támadások felderítését és elhárítását.

A hatékony védekezés nemcsak a veszélyt hárítja el, hanem a fenyegetés bénító hatását is korlátozza. A stratégiai kérdés tehát nem az, hogyan lehet kevesebb óvintézkedéssel megúszni egy bombafenyegetést, hanem az, hogyan védhetők meg a gyermekek úgy, hogy közben a fenyegetések elkövetői ne kapjanak aránytalan befolyást az oktatási rendszer működése fölött. A biztonság és a tanítás folyamatossága nem egymás versenytársai: mindkettő az állam működőképességének mércéje.

2026. október 21.

© SV/SD